

Toplum ve Hekim, geçen yıl 19 Mart'ta kaybettiği ulu çınarının ardından bu yıl, 19 Haziran günü bir başka çınarını İlhan Diken'i yitirdi. İki bin yılının son aylarında katıldığı Yayın Kurulu'na (şimdiki Hakem Kurulu), her toplantı öncesinde üç, dört gün zaman ayırarak hazırladığı "Dünya, Türkiye ve sağlık" başlığını özellikle de Orta Doğu ve Türkiye Kürdistan'ında yaşananları ve olası gelişmeleri not aldığı kartlarından özenle seçtiği kelimelerle kurduğu, genellikle uzun cümlelerle, sistematik bir biçimde tane tane aktarırdı. Son yıllarda kartlardan vazgeçmiş, küçük, ciltli not defteri kullanır olmuştuk. Nedenini sorduğumuzda da "arşivlemesi daha kolay, kartların bazıları kayboldu" yanıtını vermişti. On yılı aşkın bir süredir toplantılarımızın değişmeyen ilk konuşmacısıydı. Sunumunun ardından gelen bazen sert, hatta kırıcı olabilecek soruları dahi yanıtlarken, yüreğini masanın ortasına koyar, hemen her zaman sorunun sahibinden çok daha sakin bir biçimde yanıt verirdi. İlhan'ın yanıtından çok masaya koyduğu yüreğinin davet ettiği empati isteği hepimizi kuşatır, Türkiye Kürdistan'ında yaşanmışları oradaki bir dostun yalnızca ağzından değil, aynı zamanda yüreğinden dinlemiş olurduk. Türkiye'nin batısında yaşayanların Gezi-Haziran İsyanı sırasında fark ettiği Penguen TV'lerini İlhan bize on yıl önce göstermiş, şüphe edenlere yadsınamayacak kanıtlarıyla ancak, sevecenliğinde ve sakinliğinde en küçük bir değişim olmadan defalarca anlatmıştı. Kaybedişimizin ardından ilk toplantımızı 15 Ağustos'ta İlhan'ın doğup yaşadığı topraklarda, Amed'de (Diyarbakır'da) yaptık. İlk gündem maddesini İlhan'ın yerine dostları (mız) onun çalışkanlığına ve titizliğine yakışır bir biçimde paylaştılar. Bununla birlikte, toplantı sonunda anladık ki bu ilk gündem maddesi, bir daha İlhan'ın sunduğu gibi

sunulamayacak. Oysa iki ayda bir gerçekleştirdiğimiz Hakem Kurulu toplantılarının onunla birlikte olan sonuncusunu 7 Haziran günü yapmış ve onun sunumunu son defa dinlemiş, kucaklaşıp ayrılmıştık. Bir dahaki toplantıda görüşmek üzere...

Bu sayımızın Hakem Kurulu'ndan yazısında toplantılarımızda ilk gündem maddesi olarak yararlandığımız sistematiki kullanacağız ve dünyadan başlayacağız. Bugün dünyaya baktığımızda neler görüyoruz? Kısaca paylaşalım. İçinde bulunduğumuz yıl dünya basınında en sık yer alan ülkeler arasında ön sıralarda bulunan Ukrayna, emperyalist hegemonya mücadelesinin hem arenası hem de simgesi haline geldi. Rusya'nın atağıyla görünür hale gelen emperyalistler arasındaki mücadelede her yol deneniyor. Öyle ki yolcularının büyük bölümü dünyanın önemli AIDS uzmanlarından oluşan bir sivil yolcu uçağı Ukrayna hava sahasında düşürüldü. Ne bu kişiler ne de insanlık adına bilgi birikimleri önemsenmedi. Karşı propaganda aracı olarak kullanabilmek amacıyla yok edildiler. Kapitalist toplumsal yaşantıda insanın değerinin dönüştürülebildiği para kadar ve vazgeçilemeyecek tek şeyin de egemenlerin çıkarı olduğu bir defa daha gözler önüne serildi. Tüm barbarlığıyla birlikte...

18 Aralık 2010'da Tunus'ta başlatılan Arap Baharı'nın halkların demokrasi, özgürlük ve eşitlik talebi olduğu savı başından itibaren uluslararası alanda hakim medya tarafından dile getiriliyor ve bu dalganın Kuzey Afrika'nın ardından Orta Doğu'yu da saraçağı iddia ediliyordu. Mısır, Libya ve Suriye'de yaşananlara dünya genelinde büyük halk desteği de bu saptamaların belirleyiciliğinde sağlanmıştı. Adı geçen ülkelerin çoğunda (Libya dışında) gelir dağılımı oldukça bozuk, sosyal ve ekonomik haklar oldukça geri düzeyde olsa da ülke geliri olarak dünya ortalamasının üzerinde olduklarını gözden kaçırmamız gerekiyor. Bununla birlikte, hemen tümünde uluslararası piyasalarla entegre bankacılık sistemi ve kredi kartı (halkın borçlanarak yaşaması) kullanımının dahi olmaması ortak özellikleri olarak anılabilir. Özetle, dünya finans kapital sisteminin dışında kalmış bu ülkelerin ve halklarının kapitalizme entegrasyonu operasyonu günümüzde artık bütün çıplaklığıyla ortada. 2003 yılında Irak'ta başlatılan emperyalist operasyon 2010 yılında yeni bir hamle ile Mısır, Libya ve Suriye ile sürdürülüyor. Bugünlerde (2014 yazı) İsrail en yeni teknolojilerle ürettiği silahlarla Filistinlileri çocuk, kadın, sivil demeden öldürürken, diğer

tarafından radikal İslamcı bir terör örgütü kafa kesiyor, kadınları kaçırıp satıyor, elleriyle insanların kalplerini çıkartıp yiyor. Üstelik bunların görüntülerini kaydedip iki yönlü propaganda aracı olarak kullanabiliyor. Sözüm ona emperyalistlerin tüm karşı çıkışlarına rağmen. Senaryo değişmedi tavşana kaç, tazyıya tut. Unutmayalım ki bahisçi her zaman kazanıyor.

Suriye oyununda emperyalistlerle benzer kazanımlara sahip olma hevesiyle Esad yönetimine karşı ayaklananları askeri ve lojistik olarak doğrudan desteklediği tartışma götürmez bir biçimde ortaya çıkan AKP Hükümeti aradığını bulamadı. "Sana buradan pay düşmez" deyip, deyim yerindeyse kalktığı yere oturttular. Ülkelerine müdahalede emperyalistlerin silahşoru olmayı kabul etmeyen Suriyeli Kürtlerin önderliğinde başlatılan mücadele, 2012 Temmuz'unda "Rojava Devrimi" olarak biçimlendi. Birçok etnik köken ve inançtan yoksul, mağdur halklar birlikte eşitlikçi bir yaşam için yola çıktılar, yönetimlerini kurdular. 21. yüzyıl dünyasının hayaleti ilk defa Rojava'da görünür oldu. Esaret altındaki halklara, emekçilere, mağdurlara, yoksullara umut oldular. Bununla birlikte, Suriye ve Irak'ın işgalcileri taşeronlarıyla birlikte, bu umudu yok etmeye çalışıyorlar. Ancak işleri hiç de kolay değil. Rojavalıların önderliğinde enternasyonalist bir direniş başarıyla sürdürülüyor. On yılı aşkın bir süredir Irak halklarını katledip, kardeş kavgasını körükleyerek hem Mezopotamya'nın insanlık tarihinin kalitlerini, hem enerji kaynaklarını talan edenler, bugünlerde ülkenin Şii, Sünni ve Kürtler arasında üçe bölünmesini hızlandırdılar. Bu durum, AKP Hükümeti'nin Barzani Yönetimi ile Irak merkezi Hükümetine rağmen, yürüttüğü petrol ticaretini de bıçak gibi kesiverdi. Eller orada da boş kaldı. Alt emperyalist grup-tan-kısmi taşeronluktan, bir üst gruba yükselme umutları suya düştü. Bu oyunda Musul Konsolosluğu personelimizin aylar önce radikal

İslamcı teröristlere rehin verilmesinin de olduğunu ve esaretlerinin devam ettiğini de ayrıca anımsatalım.

Bölgemizde sıcak gelişmeler yaşanırken, 10 Ağustos'ta yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimlerini tahmin edildiği gibi, Başbakan Recep Erdoğan kazandı. Oniki yıllık görev süresine rağmen, çok kapsamlı, masraflı ve devlet kaynaklı seçim propaganda süreci sonunda beklediği oyu alamaması kampanya sürecinde yükselttiği siyasi ve toplumsal gerginliği azaltmadı. Aksine daha da artırdı. Seçilmiş Cumhurbaşkanı, Başbakan Recep Erdoğan, 2013 yargı yılı açılışında konuşmasını kürsüye yürüyerek kesip, Cumhurbaşkanı Gül'ü de alarak salonu terk etmesine neden olan TBB Başkanı'nın 2014 yargı yılı açılış törenlerine davet edilmesi durumunda törene gelmeyeceğini açıklayarak gerginlikleri artırmaya devam ediyor. Yargıtay'ın kararını dört gözle bekliyoruz. Yargıtay'ın takınacağı tutum, kendi durumları kadar, kamuoyuna bundan sonrası için verilecek mesaj açısından da önem taşıyor. Seçilmiş Cumhurbaşkanı, Anayasa'nın 101. maddesinin amir hükmü gereği milletvekilliği, dolayısıyla Başbakanlığı düşmesine rağmen, görevlerini sürdürüyor. TBMM Başkanı Cemil Çiçek de YSK'nin 15 Ağustos'ta hem Recep Erdoğan'a hem de kendisine teslim ettiği mazbatanın Resmi Gazete'de yayımlanmasını geciktirip yasaları çiğneyerek kendisine destek olma-ya çalışıyor. Halbuki, Erdoğan'ın o tarihten itibaren yalnızca cumhurbaşkanlığı koruması altında olup, hem partisi hem de başbakanlığıyla ilgili her türlü görevden dolayısıyla icraattan çekilmiş olması gerekiyordu. Bunun adı en hafifiyle hukuk tanımazlıktır. Seçimlere her seferinde daha da sağa yaklaşarak giren CHP ile MHP'nin gösterdiği aday olarak katılan İhsanoğlu tahmin edilen oyu aldı. Bununla birlikte, HDP'nin adayı Demirtaş seçileme de bu partiye daha önce oy vermemişlerin de oyunu

olarak, 2014 yerel seçimlerindeki oyunu yarı yarıya artırmayı başardı. 14 Haziran 2015'te yapılacak genel seçimleri hedefleyerek, toplumsal muhalefetin genişletilmesine yönelik umut verdiğini söylememiz gerekir. Sandığa iradi olarak gitmeyenler de dikkate alınırsa, belirlenecek doğru strateji ve bunu hayata yansıtabilecek taktikler umudu hayata geçirebilir.

Sağlık Bakanlığı'na gelince, Bakanlık, uzun bir süredir sessizliğini koruyor. Çünkü seçim kampanyasına Bakanlar Kurulu'nun bütün üyeleri aktif destek verdi. Makamlarına gidemediler. Bununla birlikte, önceki aylarda asistan hekimlerin başlattığı direniş, aile hekimleri kendilerine dayatılan angarya nöbet uygulamasına karşı direnişleriyle devraldılar. Mevzuatta hiçbir yeri olmamakla birlikte, aile hekimlerine acil hekimliği nöbeti dayatması her türlü tehdide karşın tutmadı. Bakanlık geri adım atmak zorunda kaldı. Kararını uygulayabilmek için 657 sayılı Devlet Memurları Yasası'nda değişiklik yapmaya hazırlanıyor. Her iki direniş ve sonuçları sağlık emekçilerinin hem sağlık hem de toplumsal alanda muhalefetin önemli bileşenlerinden birisi olmaya devam edeceğinin işaretlerini veriyor. Yaklaşık 10 ay sonra yapılacak Genel seçimlere kadar da mücadele yükselerek sürececek gibi görünüyor.

Bu sayımızda sizinle paylaştığımız "Gezi'den Tabip Odalarına Kalan: Yargılamalar" başlıklı dosyamızı Eriş Bilaloğlu arkadaşımız hazırladı. 2013 yılı Mayıs ayında başlayan ve kısa sürede ülke geneline yayılan "Haziran-Gezi İsyanı" sırasında hekim-sağlıkçı tutumu ve onun örgütlülüğüne karşı açılan davaları biri özelinde, gerekçesiyle birlikte, hukuk, sağlık hizmeti ve etik yönleriyle ele alan Dosya, tarihsel bir belge özelliğini de taşıyor. Emek veren dostlarımıza teşekkür ediyoruz. Gelecek sayımızda ülkemizin kanayan yaralarından "Açlık grevleri-ölüm oruçları"ni ele alacağız. Sevgiyle ve dostlukla kalın...